

Наш Лемко

PIK V.

Ч. 20 (116)

Львів, 15-го жовтня 1938.

Виходить двічі в місяць.
Адреса: Львів, ул. Новий Світ ч. 22.
Телефон ч. 244-67.
NASZ LEMKO, LWÓW, UL. NOWY ŚWIAT 22.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

Оголошення після умови.

ПЕРЕДПЛАТА В РКРЮ:

Річно 3 год., Піврічно 180 год., Чвертьрічно 1 год.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

Відлітають журавлі у вирій...

Дитячий садок у Сяноці — 28/6—28/8 1938. Провідниця: п. Ольга Масник.

Новий Санч має нарешті свого Душпастиря.

Вже кілька місяців, як по перенесенні о. Ростислава Шумиля до Явірок, Новий Санч не мав свого Душпастиря. Зате в римо-католицькому костелі ОО. Єзуїтів почалися правити якісь „комбіновані“ Служби Божі. Рік шкільний зближався, а українська шкільна дітвора не мала свого катехета. Булоб так і довше, якщо делегація українських громадян Нового Санча не вибралась дня 13. IX. ц. р. до Сянока та не впінулаь за

свого священика. Одначе сянічка „капітула“ не могла задоволити делегацію, бо заявила, що священика на Новий Санч і взагалі наразі не має, шойно десь за 2 роки. Тоді за згодою Сянока українське громадянство Н. Санча звернулось до о. кан. Василя Кузьми, ем. маіора-капеляна, який згодився обізнати очікуюче, а так скромне місце. О. кан. Василь Кузьма з початком жовтня вже осів у Новому Санчі.

На політичній ленті.

В берлінських політичних колах дається відчувати нехить до віддачі Словаччини й Підкарпаття деяким із сусідів, існує радше змагання створити з цих територій незалежні держави.

Французько - совітський пакт не має вже сьогодні ніякої вартости. Цей пакт утратив свою вар-

тість через те, що большевики образилися, що їх не запрошено до Мінхену, де вирішено долю Праги.

Жах перед незалежним стремлінням України викликала в Болшевій нова європейська ситуація. Большевики найшишся в панічному жаху, що на Україні приїде до фашистського перевороту.

Найнещасливіший день Чехословаччини був тоді, коли вона вважала з Москвою й Францією. Бо ці дві держави дивилися на Чехословаччину тільки як на свою відскочно, що мала їм служити проти Німеччини. Коли ж поришилася доля Чехословаччини, Франція й Москва сховали хвіст під себе — мовляв — наша хата зкраю. Тимто й Чехословаччина зриває пакт із Францією, щоб вести самостійну європейську політику, неоглядаючись на дотеперішнього французького союзника. Те саме думає зробити Франція із своїми приятелями в Москві.

Німецькі війська обсадили цю стrefу в судетській краю, де є міста: Карльсбад, Марієнбад і інші. В цих місцевостях живуть самі німці.

В Києві викрили ГПУ організацію, яка мала знищити большевицький устрій і проголосити незалежність України. В звязку з цим арештували поверх 80 українців студентів університету в Києві, Харкові й Одесі.

У звязку з зайняттям Заользя Польщею розв'язано табор, що організував добровольців виринути за Ользу. Ці місцевости зайняло польське військо.

Великим днем у житті Закарпаття було признання Прагою для Закарпатських Українців таких самих автономічних прав, як і для Словаччини. В звязку з цим повстала на Закарпатті Українська Національна Рада, яка веде переговори з Прагою та дає про те, щоб Закарпаття не пішло Малярщині. На такий день довго-довгенько прийшлося ждати нашим Братам на Закарпатті. Що принесть нам черговий дні, про це в наступному числі основніше напишемо.

3 великої хмари..

В минутих тижнях Європа переживала великий страх. Увижалося, що з чорної хмари, яка повиснула була над Чехословаччиною, олов'яним градом засиплється ціла середня Європа. Однак до війни не дійшло, бо сьогодні посварені держави знаходять кращий шлях до поагоди своїх домагань, а саме не оружжям, тільки мирними договорами. Правда, що ми не знаємо точно всього, що собі — так сказати б — на вухо переповідають великі державні мужи, та всеж таки з їхніх явних висказів бачимо, що нікому не спійшиться „кровцю“ проливати там, де є способи відповідного замирення. Не наша теж справа признавати заслуги одному чи другому „фірерові“, який грізно наспуив свої брови та подзвонив оружжям своєї армії — мовляв: Чекай! я тобі покажу! Давай що має — а ні, то знищу тебе і так свого доконаю!.. Під вражінням отаких погроз находилася саме Чехія. Вона вірила й не вірила в німецькі та інші погрози. Не вірила, бо зволикала з відповідіс на домагання Гітлера з одного боку, та Польщі з другого боку. До цього спонукувало чехів сподівання большевицької та французької підмоги. Але ці два „приятелі“ чехів не дуже спійшалися виявляти свою поміч, а тименше за „якіс там Судети“ наражувати своїх голів. Найоридивніше становище виявили приятелі чехів з Москви. Вони підбехтували чеський наряд усіми силами до збройного виступу за цілість своєї держави — однак в часі, як чеському народові найбільше горіла вже земля під ногами, червоний „брат“ чехів із Москви ні пальцем у своему чоботі не кивнув, не то спійшися помагати. Це добра наука на майбутнє для чехів і для всіх тих, що вірять в якунебудь московсько-большевицьку „правду“!

У висліді кожний одержав, що хотів та осічне захарнене небо над середньою Європою поволі знову розпогоджується. Не є виключене

що будуть ще деякі менші або більші хмаринки по небозводи прохонуватися, на це й політика й так звана „міжнародна справедливість“, але кінця-початку якоїсь великої війни як не було, так й не буде. В сто відсотках ніхто не годен точно передбачити, що вирине ще на овиді, бо з придученням більшої збірної людей та ширшою обшару земель під одне правління — замутується ще інше колісце у внутрішньо-державному ладі, та щонайважніше більша скількість людей має більші потреби, отже, як відомо, німці в Судетах не наберуться багато хліба, бо там горою — а німецький народець — шіроку — істи хоче та не тільки раз у день, але бодай тричі! Деж узяти нового хлібця? Як думаєте? А ці німецькі насаджування кораблів на водах ріки Дунаю — шлях

на Чорне Море... Та це тільки така охота, а вирочім Господь то знає... Хоч сьогодні дуже часто бачимо й таке явище, що від самої охоти до чину тільки один крок веде.

— А з нами як буде? — запитаєте. — Або з нашим Підкарпаттям? —

На це питання тільки одна відповідь: Як собі постелиш, так і спати будеш! Тому, кожний з нас повинен так дбати, щоб і наша „постеленька“ не була терням вистелена й насікомими заснічена. Бо незгода — це терня, — а насікомі — наша незорганізованість!

Врешті, кожний так роби й так думай, що на тобі очі цілого світа; а не говори „моя хата скраю!“! І слухай брата, що розумні люди говорять та про що твої добродійці-часописні пишуть! А твоя совість завжди тобі скаже: чи ти на добрій дорозі, чи на манівцях!

— 0 —

ЖДЕМО НА ВІДПОВІДЬ!

А коли ж укінці виїде „посланіє“ лемківського „владки“ про 950-літній Ювілей Хрищення Русь-України???

Цього року, як відомо нашим Читачам, святкуємо торжественно 950-літній Ювілей Хрищення Русь-України. Увесь наш наряд по цей бік ригської, кордонної лінії обходить цей небуденний Ювілей дуже врочисто й торжественно. Українські Владики видали й оголосили зворушливий, збірний пастирський лист до народу, а краєвий, Ювілейний Комітет у Львові проголосив проклямацію, в якій закликає цілу українську суспільність, щоб як найбільш врочисто відсвяткувати цю небуденну хвилину в життю нашого народу. Над краєвим, Ювілейним Комітетом приймають й обіймають протекторат не тільки всі краєви, але теж і декотрі позакраєві Владики греко-католицького обряду.

Скрізь по цілому нашому краю відбуваються торжественні Богослуження, водосвяття, ставлення ювілейних хрестів, святотчі, ювілейні проповіді, академії, та інші торжества для належного й гідного звелічання найсвітлішої хвилини в життю наших предків і нашого народу. У внесній хвилині, загальною, релігійно- національного підйому еднаються в нас люди навіть різних напрямів і переконань. Всі відчувують в тих хвилинах, що є дітьми того самого многотрадаль-

ного народу, який з належною шанно й вдякою Всевишньому звеличує цей найсильніший момент своєї тисячлітньої історії.

Тільки — на жаль — на Лемківщині, особливо в її теперішніх, церковних верхах чомусь того не видко. Всі сподівались, що виїде якесь пастирське посланіє теперішнього „владки“ для гідного вшанування цього рідкого Ювілею в життю нашого народу... Але дарма!.. Посланіє не появилася!.. Відтак всі сподівались, що сянцікий адміністратор що найменше свій підпис умістить на готовім, збірним посланню наших Владик... Але і то ні!.. Вкінці всі надіялись, що хоч прийняменше приступить до протекторату над краєвим Ювілейним Комітетом хрищення наших предків... Але й ту сподівання даремні!..

Кожний зі здивуванням питає, яка властиво причина тому?!!... Чи може і ту партіянна ненависть і сепаратизм сянцікських, церковних верховодів так далеко сягає, що навіть в найторжественніших хвилинах не спроможеться на будучий акт любови і доброго приміру для свого власного народу?!!... А емеритурі — то хотіли б уже мати?!!... — 0 —

УЖЕ ЗАМОВЛЯЙТЕ

„ГОСПОДАРСЬКИЙ КАЛЕНДАР“
для Лемківщини
на 1939 рік

по ціні 1 зл. за 1 пр., для передплатників „Нашого Лемка“ тільки 80 грошів.

Розв'язують Читальні.

Сянницьке староство припинило в діяльність читальні „Провітні” в Ославці та в Коначці. Ось зміст дотичних розпорядків:

До
Заряду Читальні „Провітні”
в Коначці
на ręce Прzewodniczącego
ks. Jana Telickiego.

На zasadzie art. 16 i 41 prawa o Stowarzyszeniach z dnia 27 października 1932 (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 808) zawieszam działalność Stowarzyszenia pod nazwą: czytelnia „Proświty” k Konačcy, ponieważ Stowarzyszenie to wykrocza przeciwko zakresowi i sposobom działania o kreslonym w statucie Stowarzyszenia, co zagraża bezpieczeństwu i spokojowi publicznemu w gromadzie.

UZASADNIENIE.

Członkowie Stowarzyszenia prowadzą systematyczną akcję przeciwko zorganizowanej w Konačcy pułkownicy dla dzieci, rozpuszczając o tej pułkownicy nieprawdziwe i tendencyjne wiadomości, że rodzice będą musieli składać za dzieci, uczęszczające na kolonijne opłaty do 10 zł. Akcję taką prowadzono nie tylko w Konačcy, ale także w gromadzie Dołżyca. Nieto członkowie Czytelni prowadzą wśród młodzieży gromady akcję zmierzającą do wrogiego usposobienia jej do Państwa Polskiego, czego dowodem fakt, że niejaki Wasył Suszko wyrażał się do harcerzy, przebywających w Konačcy, słowami: „won stąd tu Ukraina, Polska umre, a Ukraina bude żyty”. Jak stwierdzono inicjatorami powyższego zajścia byli członkowie Czytelni „Proświty”. Podobna akcja prowadzona również wśród młodzieży szkolnej która na wskutek namowy członków Czytelni wzbrania się w szkole odmawiać modlitwy, przepięane przez Min. Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Także członkowie „Proświty” namawiali dzieci by w szkole żądały nauczania ich w języku ukraińskim, a nie lemkowskim, przy czym zbierano również od rodziców podpisy na odpowiednie pocienie w sprawie języka nauczania.

Jak z powyższego wynika Czytelnia „Proświty” w Konačcy prowadzi działalność nie przewidzianą w statucie, szerzy antagonizm i nienawiść do Państwa Polskiego, zagraża przeto porządkowi i spokojowi publicznemu w gromadzie.

Od powyższej decyzji która jest natychmiast wykonalną, można wnieść odwołanie do Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie przez tut. Starostwo w ciągu dni 14-tu licząc od dnia następnego po doręczeniu.

Równocześnie zarządzam protokolarnie ustalenie majątku Stowarzyszenia i zabezpieczenie go przez soltyca gromady aż do czasu uprawomocnienia się niniejszej decyzji, wzgl. dalszego zarządzenia Starostwa.
Starosta powiatowy
W. Bucior.

Do
Zarządu Czytelni „Proświty”
w Oslawicy
(na ręce Przewodniczącego
P. Iwana Dumniaka)

Na zasadzie art. 16 i 41 prawa o Stowarzyszeniach z dnia 27 października 1932 (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 808) zawieszam działalność Czytelni „Proświty” w Oslawicy, ponieważ Stowarzyszenie to wykrocza przeciwko statutowemu zakresowi i sposobom działania i zagraża bezpieczeństwu i spokojowi publicznemu w gromadzie.

UZASADNIENIE.

W czasie Zielonych Świąt obrządku śr. kat. Stowarzyszenie urządziło przedstawienie amatorskie, o czym na polecenie przewodniczącego ogłoszono afiszami, na których narysowany był „Tryzub”. Afisze te rozlepiono na cerkwi, co obrzydło mieszkańców gromady o odmiennych przekonańach publicznych, którzy afisze te rozdzielali. Na skutek tego członkowie Czytelni „Proświty” uzbudził się w koły i kamienie i zebrał się obok cerkwi z zamiarem pobicia tych, którzy afisze zdarli. Byłoby niewątpliwie doszło do zakłócenia spokoju publicznego, gdyby osoby, na które członkowie „Proświty” czatowali, nie opuścili cerkwi innym wyjściem. Powyższe zajście powtórzyło się także ponownie także nazajutrz, gdy zdarto z cerkwi ponownie tam rozlepione afisze Czytelni „Proświty”.

Jak z powyższego wynika, członkowie „Proświty” stosują w swym postępowaniu także metody, które wobec dużego antagonizmu wśród mieszkańców — o rozmaitych poglądach politycznych, mogą doprowadzić do poważniejszych zajść zagrażających spokojowi publicznemu w gromadzie.

Od powyższej decyzji która jest natychmiast wykonalną, można wnieść odwołanie do Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie przez tut. Starostwo w ciągu dni 14-tu licząc od dnia następnego po doręczeniu decyzji.

Równocześnie zarządzam protokolarnie ustalenie majątku Stowarzyszenia i jego zabezpieczenie przez organa gminne — aż

do czasu uprawomocnienia się niniejszej decyzji, względnie dalszego zarządzenia Starostwa.

Starosta powiatowy
W. Bucior.

Prоти обох розпорядків внесено відкликання, в яких опрокинено всі заміти, як зовсім безосновні, а які послужили до рішення про закриття згаданих читальні.

ЗАБОРОНА СТАРОСТИ ПОСТАВИТИ ЮВІЛЕЙНИЙ ХРЕСТ.

В дні 14 серпня ц. р. село Во́лодж розпочало ювілейний рік Водосвяттям на ріці Сяні, а 27. IX. ц. р., у празник Чесного Хреста мали вконтати як пам'ятку 950-ліття Хрищення України хрест, виготовлений за пляном Ділового Комітету.

Цьогож дня з'явилися в селі поліціянти, а за ними приїхав автвом урядник зі староства з письмовим цього змісту:

Starostwo Powiatowe
Brzozowickie
L. Pol. W. 1q118/38.

Brzozów, dnia 27 września 1938.

Do
Wielebnego ks. Teodora Maszkowa
w Wołodzi.

Dotyczy do mej wiadomości, iż przy udziale Wielebnego księdza proboszcza ma być w dniu 27 września urządzony w Wołodzi obchód ciekiewny z okazji 950-lecia „Chrztu Rusi” i że w czasie tej uroczystości ma być wzniesiony Krzyż pamiątkowy.

Ponieważ jednak w myśl postanowień dekretu z dnia 3. stycznia 1919 (Dz. U. P. Nr. 5 poz. 93 z 1919 r.) na wzniesienie pomnika, figury względnie krzyża potrzebne jest zgłoszenie Urzędowi Wojewódzkiemu, czego Urząd parafialny nie ma prawo zakazując wzniesienia krzyża z okazji jubileuszu 950-lecia „Chrztu Rusi”.

Równocześnie zwracam uwagę, iż winni przekroczenia niniejszego zakazu ulegają karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 zł. (art. 7 cyt. dekretu).

Ponadto na zasadzie art. 4 wspomnianego dekretu — krzyż zostanie usunięty.

Od tego orzeczenia wolno wnieść odwołanie do Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie przez tut. Starostwo w ciągu dni 14-tu licząc od dnia następnego po dniu doręczenia.

Decyzja niniejsza po myśli art. 87 ust. 4. rozp. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 431. z 22. 3. 1938 jest natychmiast wykonalna.

Starosta powiatowy
(Dr. Pomiańkowski)

ПОВНЕ ДОВІРА
добуло собі якістю МИЛО
„ЦЕНТРОСОЮЗ”.

Заборонюють оснувати „Луг”.

Starosta powiatowy Sanocki

Sanok, d. 22. IX. 38.

Do

P. T. Założycieli Ukraińskiego Gimnast. Sport. Towarzystwa „Luh” w Komańczycach p. Iwana Gończy

Na zasadzie art. 14. § 41. prawa o stowarzyszeniach z dnia 27. 10. 1932 (Dz. U. Rz. P. Nr. 94 poz. 808) zakazuję założenia Ukr. Gimn. Sport. Tow. „Luh” w Komańczy, ponieważ istnienie tego stowarzyszenia może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa i spokoju publicznego.

W szczególności osoby, wchodzące w skład Zarządu projektowanego stowarzyszenia są członkami Czełtelni „Proświty” w Komańczy, której działalność tutaj Starostwo zawiesiło decyzją z dn. 29/8. b. r. z wyroczenia przeciwko zakresowi i sposobom działania, określonym w statucie, oraz działalność zagrożającą bezpieczeństwu i spokojowi publicznemu w gromadzie, wobec czego należy przyrzucić, że projektowane stowarzyszenie „Luh” rozwinięty taką samą działalność, niezgodną z postanowieniami statutu i zagrożającą bezpieczeństwu i spokojowi publicznemu w gromadzie.

Od powyższej decyzji wolno wnieść odwołanie do Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie, przez tut. Starostwo, w ciągu dni 14. licząc od dnia następnego po dniu doręczenia decyzji.

Starosta powiatowy
Mr. Dziugań Włodzimierz
wicestarosta.

Starosta Powiatowy Saocki

Sanok, d. 22. IX. 1938

L. pol. C/52/1938.

Do P. T. Założycieli
Ukraińskiego Gimn. Sport. Towarzystwa
„Luh”

w Dotyczcy

na ręce p. Dmytra Kosiwa.

Na zasadzie art. 14. § 41. prawa o stowarzyszeniach z dn. 27. 10. 1932 (Dz. U. Rz. P. Nr. 94. poz. 808) — zakazuję założenia Ukraińskiego Gimn. Sport. Tow. „Luh” w Dotyczcy, ponieważ istnienie tego stowarzyszenia może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa i spokoju publicznego. W szczególności osoby, które wyraziły chęć należenia do projektowanego stowarzyszenia i wchodzić w skład jego zarządu, brały udział w akcji bojkotowej przeciwko zorganizowanej w gromadzie w lecie br. półkolonii dla dzieci rozpoczynającą od półkolonii fałszywe informacje, celem odstraszenia rodziców od posyłania dzieci do półkolonii, a także zwalczającą istniejące w gromadzie Koło Związku Szlachty Zagrodowej, co powoduje wśród miejscowej ludności fermenty.

Jak z powyższego wynika, należy przypuszczać, że projektowane stowarzyszenie będzie prowadziło raczej działalność polityczną i sprzeczną z postanowieniami statutu, co w miejscowych warunkach może spowodować zakłócenie porządku i bezpieczeństwa publicznego w gromadzie. Niezależnie od powyższego częścią członków podanego w zgłoszeniu zarządu zrezygnują.

wala z udziału w stowarzyszeniu, wobec czego zgłoszenie nie odpowiada obecnie wymogom art. 41. prawa o stowarzyszeniach.

Od powyższej decyzji wolno wnieść odwołanie do Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie przez tut. Starostwo w ciągu dni 14. licząc od dnia następnego po doręczeniu decyzji.

Starosta powiatowy
Mr. Dziugań Włodzimierz.

„МИ НЕ ПРАВНИКИ”...

(Характеристична відповідь „руських” каноністів на прохання українських селян у Боську).

На покриття будови приходського дому в Боську, продано якусь скількість місцевого, ерекціонального ґрунту. На це отримано дозвіл від апост. адміністрації. Означені ґрунтові парцелі закупили й дали вже гроші українські селяни в Боську. За гроші поставлено приходський будинок у Боську, а для остаточного завершення розпочатої трансакції купна - продажі передано справу до цивільних адміністраційних чинників до затвердження. А це тому, що Босько лежить в приграничній полосі.

Однак влада відмовила тако

затвердження. Селяни, які закупили приходське поле, знайлися в скрутних положеннях. Бо й грошей вже не мають, ані закупленого поля не можуть переінтабулювати на себе. З огляду на те улава місцевий священник до свящійки, „русской” курії — з проханням помогти селянам, звідтам чейже прийшло дозволення на продаж поля. Але тут стрінувся ненадійно з відмовою!... Йому сказали: „Ми не правники!...” Отже, що власиво мають тепер робити ті селяни, які гроші заплатили, а поля не мають?...

—o—

Ухвали в зв'язку з виборами до сойму й сенату.

Польський уряд, розв'язавши сойм та сенат, рівночасно визначив реїнець нових виборів. Час між розв'язанням цих установ, а між новими виборами дуже короткий. Вибори до сойму відбудуться дня 6. листопада, а до сенату дня 13-го листопада ц. року.

У зв'язку з цими виборами Центральний Комітет Українського Національного Демократичного Об'єднання, відбув дня 29-го вересня ц. р. свої наради, на яких були заступлені всі повіти Галичини, та деякі округи Волині. На цих нарадах вирішено взяти участь у виборах.

Перед цим голова Василь Мудрий, інж. Павликовський та адв. д-р Волошин перевели розмови з урядом. Наші делегати порушили цілу низку актуальних українських справ, як справу земельну, прикордонної полоси, справи шкільні, прав української мови й т. п. Порушено також справу нашої участі в виборах. Наші делегати заявили, що участь у виборах зв'язують з можливістю легальної боротьби за права українського народу. Підставою праці та боротьби наших послів та

сенаторів, буде знана декларація УНДО з дня 7. травня, яка домагається повноти автономних прав для українського народу в Польщі.

На цих самих нарадах Центр. Комітету УНДО установлено листу послів та сенаторів, яких має бути двацять, то є 15 послів, а 5 сенаторів.

У „Свободі” (ч. 37) д-р Степан Баран у статті: „Дємо до виборів” м. і. пише:

„Дємо до виборів, щоб ужити парламентарної трибуни до здійснення програми Українського Національно-Демократичного Об'єднання, в першу чергу, щоб боротися за наше основне політичне змагання в Польщі — за територіальну автономію українських земель. Лише територіальна автономія з власним соймом у Львові і власною адміністрацією забезпечить нашому народові в Польщі можливість розвитку у всіх ділянках, скріпить його і піднесе на вищий ступінь. Здійснення цього домагання зовсім не легке, а одним із засобів, щоб його здійснити, це якраз парламентарна трибуна.

А оборона наших справ освітніх, шкільних, господарських, земельних, громадських та інших була б дуже обмежена, якщо б ми добровільно через бойкот виборів вирекли свого голосу в союмі і сенаті. Час несе зі собою чимало злободенних справ, що їх слід порушити з парламентарної трибуни, усувати кривди та відвертати удари. Чужий за нас цього не зробить, мусимо це робити самі, мусять це зробити послі і сенатори.

Нашої привязности у польських законодавчих установах домагаться і наші загально-національні інтереси як цілоти. Ми у польській державі є тільки частиною великого українського народу, якого величезна більшість, що тяжко карається під большевицькою кормигою, не має того, що маємо в Польщі, парламентарної трибуни. Не мають її і наші брати з Буковини і Бесарабії в Румунії і може зайти така хвилина, такі вже і були, — що з польської парламентарної трибуни наші представники брали в оборону і тих своїх братів, що є поза кордонами польської держави, та підносили наші заповідні

стремління. Чи це було б можливе без власних послів і сенаторів? Ні!

Ми мусимо мати наше власне національне парламентарне представництво, бо якраз воно є найбільше покликане не лише до оборони, але й до заступства назовні перед урядом і світом. Свого уряду ніде на світі не маємо, а уряд звичайно заступає нарід, не тільки державу. Таке завдання має зробити українська парламентарна репрезентація, як робила вона це і у попередніх парламентах.

Сьогодні часи бурхливі, що несуть зі собою великі події. Такі історичні події були і цього року — як прилучення Австрії до Німеччини, як парцеляція Чехословаччини в користь Німеччини, Польщі і Мадярщини — як безпосередня це перед кількома днями загроза війни, як небезпека, що Українське Закарпаття могла зайняти Мадярщина і можуть прийти ще інші важкі події, що торкаються будуть основних життєвих справ українського народу, може і державних справ. Чи тоді можемо бути лишені своєї української національної парламентарної репрезентації? Ні!

Чому нам хліба не достає

Великий багач — кажуть у нас люди — той, що має збіжжя від старого до нового. Але таких „багачів“ у кожному нашій селі в горах на пальцях одної руки почесати. Та й вони мають більше збіжжя тільки тому, що або мають неподілену батьківську рілню, або небагато челяді живе в їх хаті. Але, щоб вони мали повні сипанці тому, що краще, як інші їх сусіди, господаря, це не правда.

Перша причина нестачі хліба в наших горах це те, що вично те саме зерно сіємо. Отже це зерно вироджене та слабе, щоб видати буйний і повний колосок.

Друга це гірша причина: брэк навозів. Тільки одиниці в деяких селах мають взірці гноївни, та знають призбирувати компост і дають про відповідну скількість доброї підстилки до стаєн. В інших газдів уся гноївка річищами витікає в природжоні рови або потоки, до того ще такі газди платять кари за занедбування чистоти й ладу в обори; бо вони ще досі не знають, що гноївка для господаря найкраща копальня золота. Про штучні навози не говоримо, бо на такий видаток тільки заможніші господарі можуть собі дозволити; хоч правду сказати, при відповідній кооперативній організованости та

найважлише доцільно переведеній на таку ціль ошадности — повні вагони штучних погноїв можна б кожної весни та восні спровадити до кожного села. Тут повинна рішати добра воля кожного газди — хоч і нема в селі кружка „Сільсько-Господаря“. Навіть і кружок нічого не зробив би, якщо газди з нехиттю або з невідомістю до цієї важкої справи ставилися б.

Дальша причина нестачі хліба, брак у селі трієрів — машин до чиншення збіжжя. А відомо, що яке зерно посієш, таке збереш. Тут також ошадність цілого села чудес доказала б, тільки крихітка охоти й рішучости! Господарі повинні зійтись разом і постановити: Мусимо мати трієр і будемо його мати! А тоді хлібець буде чистий, а не снітий і хопта!

До ще інших причин слід зачислати старий спосіб орання ріллі в тисячі вузьких загінчаків, де що крок і борозна й так борознами перерізане всьєнє поле.

А газда, який пізно стає, — ніколи нічого не доробиться — так теж і справа пізнього засіву.

Недбайливо зорана земля теж колоска не достачі хліба.

Непривалований загін з посівом під зиму та неперборонуваний в

СТІННИЙ КАЛЕНДАР Р. Ш. НА 1939 Р.

Як кожного року, так і цього видає Рідна Школа стінний календар. Ждуть уже заздальгид села й міста, селяни й інтелігенти, установи і приватні доми. Бой є на що ждати: стінний календар Рідної Школи ілюструє кількома характеристичними світлинами рідношкільну діяльність та осиги товариства останнього часу. Але календар на 1939 р. буде особливо замінний. Можемо з самопевности сказати, що зпоміж усіх до тепер гарно оформлених стінних календарів, цьогорічний буде дійсно найгарніший. Окрім світлин, що представляють великі моральні й матеріальні вартости Рідної Школи, ціла гора календаря буде прикрашена артистичною вінегатою роботи артиста Св. Гординського. Вінета має ясний до відчитання алегоричний образець що представляє українську дівтору селян, робітників і міщан, дівтору осяяну світлом молодечої веселости, безжурности й руху. Появиться цей календар ще в місяці жовтні. Всі Союзи Кооператив повинні заздальгид згодосити потрібну скількість календаря для розповсюдження в кооперативах і поміж членами.

З огляду на виїмкове становище Рідної Школи в українському житті, її стінний календар повинен остати одним з її монопольних джерел доходу. Ані ніяка установа, ані ніхто приватний не повинен пориватися ц. р. на власне видавничтво стінного календаря, бо рідношкільний — заступити повні всі зимоги. Зрештою — раз повинна в нас запанувати якась дисципліна навіть у тому ділі. На 1939 рік — всі купимо стінний календар тільки Рідної Школи!

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ ЗАЛУЧЕНИМ РОЗРАХУНКОВИМ ПЕРЕКАЗОМ!

часі першої весни — рівнож дає недорідне зерно. Залишування грубої верстви снігу на ріллі теж спричиносє вилежання засіву та підборозневі загони пусті витаяють весняне сонце.

Вкінці припізнювання вимолочування зерна із снопів, дає нагоду мишам і щурам „випити“ зеренце із верстви снопів у stodолі або на юці. А відома фірма „Серовак“ дуже радо висилає всілякі інформації, як повинно кожне село боротися з язвою лишей та щурів. Ю.

ЛОВИНКИ

Ще раз подаємо до відома, що не будемо посылати ні часопису, ні книжок і календарів нікому даром! Ми мусимо дорого платити й за папір, фарбу, склад у друкарні, — ба — а люди, які працюють над газетою і книжками, теж не можуть жити самим воздухом! До того — ми вже писали, що кошти друкування часописів і книжок подвійно подорожжі від червня ц. р. одначе ми не підвищили передплати. Отже з цього висновок: **За часопис та книжку треба платити!** Хіба не хочете наражувати Видавництва на непотрібні кошти упінь, або судових скарг. Ми могли б віддати книжку наших довжників адвокатуві, щоб він дійшов наші права, але цього не зробимо тому, що твердо віримо, що ваше совість прижає вам позбутися свого долгу й заплатити зазедість за поборний часопис і книжки.

Місяць жовтень — це час кооперативних торжеств. Усі під прапори української кооперації! Хай в кожній селі повстане з цього місяці українська кооперація.

Бандитський напад у Новому Санчі. Недалеко суду в Новому Санчі двох озброєних бандитів напали вночі через відчинене вікно до хати Мошка Коригавзера та зрабували срібні та золоті предмети на 2 тисячі злотих. Поліція шукає бандитів.

Виставка хатнього промислу відбулася в купецькій гімназії в Яслі; на цю виставку зібрано лляні, вовняні, трикотарські виробі, різьбу, коштовні, скіряні та дерев'яні предмети. Почин ясельської гімназії гарний, бо ближче пізнання сільського промислу може причинитися до кращого зацікавлення незавидною долею наших сіл і загального сільського безробіття.

Хліб і булки з неба. На столиці Еспанії Мадрид військо генерала Франка скинуло з літаків замість бомб около 200 тисяч булок і хлібів, причіплених до невеличких спадохронів. Хліба розкинено 47 тон самого білого. Національне військо генерала Франка зробило це тому, щоб мешканці Мадригу знали, що національне військо приносить із собою білий хліб і воно незадовго вмашерує до столиці.

Дякує за хліб і сіль. Криничанська поголоска (т. зв. „Лемко“), що його видає горстка москалів у Криничі) каже, що о. Яків Медведський вже другим наворотом напрошується, щоб його звільнили та перенесли „за його заслуги“ на пенсію.

Увага, пасичники! Для всіх пасичників на терені львівського, станіславівського, тернопільського та інших воевідств признано на цей рік по 5 кілограмів цукру на один вене (вулик). Якщо пасичники вже на весну побрали по 2 кілограми, то тепер можуть ще дібрати по 3 кілограми на один вене.

Голосувати до виборів підемо всі, але тільки з такими картками, на яких є українські кандидати на посли!

З застрілення двох оленів! У Хвиць. В Гострині застріляні Іван Ціхачів дубельтковою дво олені без дозволу влади й за те вифасува 9 місяців криміналу. Не вільно стріляти без дозволу влади оленів.

„Е Гольці хліб тільки для полька“. Таке гасло пропагують польські шовіністи з Познаня, а за ними деякі польські часописи. Цікаво, що — на їх думку — мають істи в Польщі люди непольської національності? (Х. Н. С.).

І на кладовищі не вільно молитися. Большевицька влада заборонила будувати релігійні надгробники на кладовищах. Дозволені тільки надгробники з молотом і серпом (гербом СССР), або з п'ятираменною зіркою (відзнакою комуністичної партії). Большевицькі заборонили також усікі релігійні церемонії на цвинтарях.

Легке життя. Перед окружним судом у Кракові судили банду циганів, яка займалася крадіжкою коней. Циганчуків арештували в хвиліні, коли вони перемальовували крадені коні.

П. Т. Пром-банк Львів. Сподіюся, що pomoжемо сьому давньому пшадницькю й що признаєте мені коротко-решенню позичку в висоті за. 100. Як поруку долучую посвідки трьох пшадників, що годяться рунити за мене вичленими ошадностями. Наші ошадності разом перевищують за. 100. З поважанням. Ярослав Губка.

† Др. РОМАН СЕКЕЛА.

По довгий і тяжкій недужі помер у Львові 29. вересня ц. р. один з краших Синів наших окраїн, Др. Роман Секела, — адвокат, старшина У. Г. А., визначний громадський діяч і письменник. Панахида за спокій душі Покійника відправилася в п'ятницю, 30. вересня в домі жалоби при вул. Хоружини 16. Похорони тлінних останків відбулись в Кальниць коло Балогорода на місцевому цвинтарі до родинної гробниці.

Покійний Др. Р. Секела брав живу та безітересовну участь в нашому народньому змаганні, цікавився проявами національного пробудження Лемківщини та надіє тишівся, що його тишівся Батьківщина твердо вірить у краще завтра.

Рідні Покійного висказуємо на цьому місці слова нашого найглибшого співчуття та замість вінка на могилу Покійного призначаємо 20 зл. на добродійні цілі. За Редакцію: Юліян Тарнович.

Жахлива смерть під ударами вагонів. 30-го м. м. на головному дворі в Новому Санчі впад гамульчений Карло Ябір з Нового Санча підчас лущення вагонів між ударяки (залізні тарелі між вагонами) так нещасливо, що згинув на місці.

Німі цунують гуси. У вислід переговорів Хліборобських Палат устійнено, що цього року вивезуть до Німеччини з Польщі 166 тис. гусей. Цю кількість розподілено вже поодиноким палатам і мабуть у звязку з тим збільшиться попнт в годювані гуси й на галицьких ринках.

Український часопис для ремісників. Вийшов з друку місячник присвячений ремісничим фаховим справам. Журнал є офіційним органом Т-ва „Зоря“. Річна передплата 3 зл. Адреса Редакції й Адміністрації: „Новітній Ремісник“ Львів, вул. Здрова 7.

Дрібна ошадність заповнює позичку під застав дрібною ошадністю

ПРОМ-БАНКУ

Львів, ГРОДЗЬКИХ 1. 1. п.

тел. 292-15 і 200-15

Пасічництво в Риманівщині.

Несприятливі умовини весною ц. р. припинили нормальний розвій сили пня та призвели до різкої ростиности на кілька тижнів.

Від 27 березня до 14. травня тривали приморозки, сніговидя і т. п. в якому то часі штучна підгодівка пня на силу, була майже неможлива.

Коли минула хвиля холоду й після 15. травня потепліло, пні ізза природного вигинання значної частини старої мухи — сильно ослабли, не додачу сподіваних пожитків.

Тоді, коли пні прийшли до нормальної сили й на сіножатях поза кульбабою зашвила команиця, осот шербак, частинно буркуни — прийшли сінокося та перервали перший пожиток.

Сінокося в нашій околиці звичайно припадають при кінці червня і навіть в ц. р. не опізнено їх, хоч була спізнена весна. А треба знати, що пасічники головну увагу присвячують пожиткові із сіножатей.

Самозрозуміло, що оселі пожені поблизу лісів (блище 4 км.) в щасливішому положенні, бо вони менше залежні від примхуватої природи.

Наша Риманівщина, має малу кількість акацієвих та липових дерев і на пожиток з них годі вважати числнати; тимбільше, що на і пень випадає пересічно 1 липа і $\frac{1}{4}$ акації.

ВЕЛИКЕ ДІЛО.

Діловий Комітет Похоронів Генерала Мирона Тарнавського видав незвичайно дбайливо на кредовому папері 72-сторінкову книжку під заголовком: **Памяті Вождя У. Г. А.,** Видавнина кооп. „Червона Калина“, Львів, 1939. На зміст цієї, історичної ваги альманаху-книжки складаються статті пера Володимира Старосольського, Льва Лепкого, Романа Купчинського, Дмитра Палієва й Івана Дурбака. Крім цього в книжці є 85 світлин із життя Великого Українського Лидцаря та з часу Його похоронів. Хто не має бути на цих похоронах Вождя У. Г. А., побачити їх із світлин, як Українська Нація вміє шанувати своїх Великих Синів.

Формат книжки 20×28 — ціна за 1 пр. 5 зл. — Замовляти: Вид. Кооператива „Червона Калина“, Львів, Зіморівна 12, висилаючи одночасно гроші (1 зл. на порто — разом 6 зл.). У кожній українській хаті повинна бути ця цінна книжка!

Що гірше, на сам час їхнього цвітіння випали дощеві бурі та бджоли не мали змоги використати їх.

Дальших місцевих пожитків не можна брати під увагу; вони вистарчали ледви до нормального розвою сили пня; про збір запасів не могло бути й мови.

Торічний пожиток хоч зинщаний посухою та все таки стояв на вищому поземі як цегорічний.

Пересічний збір меду вніс цього року від 1 до 5 кг. з пня з тим, що 5 кг. з пня вибрав засічник той, якого пасіка є недалеко ліса.

Медозбір пасічників обох Воробльків був найнищий у цілій Риманівщині; він дав пересічно заведи 0,70 кг. з пня. В обох Воробльках і Лядині є разом 120 пнів бжді на приблизно 10 км² території.

Для точности треба пояснити,

що у згаданих 3 селах мід брали: В. Паночко, М. Саламон, В. Вархольяк, емерит. нач. пошти Білик, В. Палиця, Марта Копчак і Ст. В.

Вчислені пасічники є власниками около половини всіх пнів.

Другу половину загальної кількості пнів посідає дальших 24 власників, які не брали зовсім меду, та що гірше, їхні пні мають значно менші запаси на зиму.

Під сучасну пору, із наведених 120 пнів половина має зимових запасів (своїх власних) від 3 до 6 кг. на пень, хоч власники цих пнів брали мід літом.

Друга половина, себто 24 пасічники, має свої 60 пнів при власних запасах від 1 до 5 кг. на пень.

Вчислені поіменно пасічники, ведуть деякі записки, читають „Український Пасічник“. Але це ще не все. Треба брати до рук пасічничу літературу і негайно вивраджувати в життя здобуті тим способом відомости.

Степан Вархольяк.

Щасливої дороги ..

Криницький „Лемко“ з дня 29. вересня 1938 р., ч. 37 (221) довідався з доктоворного „істочника“ (джерела), що о. Медвецький, якого він титулує „ексцеленція“ вже другий раз вніс прохання перенести його на пенсію (емеритуру). Причиною цього має бути лихий стан здоров'я „владики“, що нездужає на цукрицю та не може, як каже „Лемко“, при своїм „високім“ становищі зберегти діти і тому чухється бужітмо слабше.

Далше висказує тойже криницький „Лемко“ надію, що стан здоров'я „владики“ скоро поправиться, та що він відкичне своє прохання на емеритуру. „Лемко“ боїть-ся, що бужітмо нема відповідного кандидата на місце о. Медвецького.

Вкінці „Лемко“ уділяє о. Медвецькому пораду, щоб придбав собі до помічі якогось священика, та звалив на нього весь тягар праці, а сам щоб задержав при собі рішачий голос у важніших справах.

Не входимо в це, як там мається справа з поденням о. Медвецького на емеритуру, бо не маємо до-ступу до того цінного „істочника“, що криницький „Лемко“. Завважимо тільки, що кандидатури на уряд апостольського адміністратора ніхто шануючий добро і повагу Церкви не прийняв би, хто справді хорий на таку недугу, як цукриця.

Яке ж дивне признание криницького „Лемка“, що в „русскім“ таборі нема вже тепер навіть такого кандидата, який міг би обняти місце по о. Медвецькім!... Справді чудно! Бо чейжеж то не велика штука підписувати готові письма, як їх вже хтось другий уложив!...

Щодо кінцевої поради криницького „Лемка“, то о. Медвецький вже з самого початку її виконав. Кого собі взяв до помічі, та що з того вийшло, то всі добре знаємо!.. Навіть не було й нема кому уложити по латині відповіді на рекурси українських священиків до Риму, що ратували себе таким чином перед „рускою“ заргозою. Отже мусів ті відповіді писати сам „владика“, бо справді вже не було кому!..

В якім напрямі йшла ціла, дотеперішня діяльність лемківського „владики“, то всі добре знаємо. Тому нам здається, що його здагдне подання на емеритуру не буде, зглядно не повинно бути прийняте, доки хоч одною, православній душі не наверне до католицької церкви. Інакше ані йоти не виконав би із своїх властивих обовязків. Отже за що йому тоді властиво лавати емеритуру?!..

Замовляйте книжки

„Бібліотена Пемівщини“. Гроші слали по р. переказом ч. 141.

Смерть свідомого кооператора.

Чистогорб: бореться здавна за власного священника. Має найкращу в окрузі Церкву. Виставлено коштом парохіан приходство — є всіх коло 1000 душ — і трудно ї належить обслужити доізджаючому священникові. В селі ширяться на добре комуна, злодійство, розпуста. До жидівських домів іде молодь на вечерниці. Ніякого товариства українського нема, ні інтелігента — дяк — кацап. Перед селом невесела перспектива. Священник, що там конче потрібний поборови їх. — Є й одиниці — мавби там важкі завдання, але ідейні, пробуджені, пок. Василем Полянським, кооперат. крамарем і культ. осв. піонером села.

Покійний уроджений 23. березня 1903. року в Чистигорбі. Там скінчив всел. школу. Дальшу освіту доповнив самоосвітою. Горів до світла. Любив книжки, газети читав і образувався. Багато зробили на ньому виїзди на роботи на живна до свідомих сіл на долах. Згодом завчав будити село з іншими до помочі заснував кооперативу де й був дуже совісним крамарем. Брав участь у культ. осв. і політ. житті. Ходив нераз пішки 45 км. на різні наради і анкети до Сянока і добре був знаний тамошнім дячам. Справдив багату книжок і читав їх та позичав другим. Ширив пресу і як міг вмів так працював для загального добра. Ідейнішого над нього в селі не було, а й в окрузі рідко було такого найти. Самотужки вивчився на дяка і співав у Церкві був побожний і що місяця спові-

дався. Перестудив грипу, бувши крамарем в кооперативі — дістав запалення мізкових опон і вмер. Похорон його був величавою маніфестацією українського Чистогорба. Біля 1000 людей супровожало його дня 26. VI. на вічний спочи-

Василь Полянський з Чистогорба.

нок. Хоронило 2-ох священників співадо 7 дяків і хор. — Покійного працював на обійстю о. Н. Тетерко в церкві о. Савицький, а над могилою дир. кооп. Йосафат Пачовський. Молодь несла домовину до дому на цвинтарі і до церкви на раменах. Зложено багато вінків. Богато молоді поліція на похорон не допустила (з Вислока) — й арештувала дяка Блажейовського й тих, що несли вінці.

Такого похорону не тямлять ще Чистогорб, ні села в окрузі. Так шанується пам'ять патріотів — і заслужених для Батьківщини синів. — Молоде чистогорба — йди в сліди бл. п. Василя Полянського

З наших сіл і міст.

БОСЬКО КОЛО РИМАНОВА.

Завдяки старанням нашого незабутнього завідателя, о. Карла Саяла побудовано біля нашої Церкви чудову статую, яка зображує Господа нашого Ісуса Христа, що благословить народ. Ця статуя нахотиться за входовою брамою, як ідеться до церкви по правій стороні цементових сходів. По лівій стороні є здавна такої самої величини статуя Пречистої Діви Марії, що витає всіх вірних, які спішають на горбок до церквочки просити її Сина Единородного всіх благодатей. Громадяни Боська повинні тішитися цими чудово викінченими

та гарними красками помальованими статуями та просити, щоб Матінка Господня молила Свого Сина про дальшу поміч своїм вірним. А ви, матері, босчанки, приводіть свої діти й навчайте їх, у стіп небесної Цариці, любити Бога і рідний нарід.

Розв'язали читальні „Просвіти“ в Кomanьчі й Ославі. Читай „За що розв'язали“.

БАЛУТЯНКА КОЛО РИМАНОВА-ЖИВЦЯ.

В нашій селі більша частина господарських синів займається вирівнюванням різних предметів, які находити збут у лікувальних осе-

лях, як пам'яткові речі. Дошкулюють намі брак м'якого дерева та відповідна ширша організація й ошадність. Багато заробленого в нас гроша йде ще на неконечні видавці, замість на добре друкуване слово — часопис і книжку. Наша молодь повинна спам'ятатися і стати уваж на тверді ноги: працю й ошадність пляново і організовано переводити!

СВЯТКОВА ВЕЛИКА КОЛО ЗМИГОРОДУ.

Тяжко жити на світі одній людині, та ще тяжче, як в селі нема згоди. Дивне диво, що наші газди не прийшли ще досьогодні до своїх голів по розум, наче б то вони не знали, що той сильний, який не тільки вірить у краще завтра, але й самий так жне й так чинить, щоб єдність панувала в селі. Як довго це буде тривати ця братня незгода й ворожнеча? — Як довго?

СТРАХИ НА О. ПОЛЯНСЬКОГО.

З кінець вересня ц. р. невідомі справці вибили нічю вікна в помешканні о. Полянського, пароха у Вороблюку Кор.

Підозрюють, що мали б це зробити ті, що того самого дня приходили в делегації від читальниці молоді з проханням дозволити салі чин. ім. Качковського на забаву. Та о. Полянський як голова читальниці ім. Качковського заборонив забави.

Не знати тільки, чи о. Полянський дуже налякався й піде на уступки своїй воюючій молоді? Гарно виховують молодь в такій читальні!! Ага! Панотче Іоане...

КРАДУТЬ НАВІТЬ У ДЕНЬ.

Перед кількома днями, коли вдова Тешнарка у Вороблюку пігнула пасти корову та син її був у Коросні, на роботі, якісь невідомі люди ввійшли крізь вікно до її хати та забрали майже все хатне білля, одіж, обстановку та кількості золотих готівкою.

За злодіями шукає поліція.

Хто не має грошей, знав би, де їх належить складати, але той, хто їх має, не знає, що грошей у хаті тримати не годиться, тільки в своїх банках.

СИНІВ КОЛО РИМАНОВА.

З кінець серпня почали в нашій селі мурувати велику школу яка буде знаходитися понижче старої дерев'яної. Одне відрядне явище, що при роботі находить зарібок місцева безробітна молодь. Цікаво, як буде виглядати нова школа.

НОВИЙ САНЧ У 950-ЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ УКРАЇНИ.

Дня 14. вересня ц. р. українське громадянство Нового Санча та околици брало численну участь у величавому Святі 950-ліття Хрищення України-Руси.

З незалежних причин Свято відбулося тільки в гарно прикрашеній національними красками деркві. По торжественній Службі Божій, підчас якої співав добре ведений хор, та по гарній — суттєвій проповіді, відбулося симфонічне Водосвяття та посвячення і завішення пропаянної таблиці У М. Х. Свято закінчилося молитвою-проханям за краще Завтра.

Вечером відбулись у селях місцевої Філії „Просвіти“ вечерниці, які протягнулись до білого ранку **ЗАГУТИНЬ КОЛО ЗАПРЯ.**

Дивний звичай у наших селях завівся й тяжко його викоринити Чомусь то наші дівчата не дуже спішається до вогнища науки, що саме його подають наші українські Читальні „Просвіти“. Неже сільські дівчини вистарчать причепурити себе, „напомадувати“ лице, явбаами прислонити своє грішне тіло, та й чекати на жениха? Зде воно, дуже зле, ви дівчата думаєте. Хочете, щоб вас у селі шанували та, щоб самі перед собою ви мали певне самопочуття —

ви мусите так само, як мужеська молодь вчитися й то від самих основ начинати самоосвітню науку. Не будете тоді одна другою питатися — чи то Париж є в Лондоні, або чи „дєртракціо“ продають в антиках?? Годі собі увявити як же людина, що не знає нічого поза своє село. Горніться, дівчата до книжок, горніться; нам і розумних жінок треба!

СЕЛИСЬКА КОЛО ДИНОВА.

По розв'язанні нашого кружка Союзу Українок у Селиських не стало в нас тої клітнини, що веда б жіночий світ у наміченій культурній діяльці вперед. Єдина річ, яка нам це остається, це книжка. З книжки всего можемо навчитися. Воно правда, що одинцем і книжкове знання не таке привабливе, як у свому гурті, серед балачок, дискусій, переговорів; тоді й найтяжча справа якось краще розмотується й сама лізе до голови. То годі, мусимо витривати й не падаючи духом стреміти до нашої мети

ПАНТНА КОЛО ГОРЛИЦЬ.

Читальню „Просвіти“ в нашій оселі розв'язали вже давно, однак мимомого люди якось живуть. Часомлиси приносять вістки, що наші селені в Галичині величаво обходять торжество Ювілею 950-ліття Хрищення Руси України так теж і село Пантня в дні 21. вересня ц. р.

відбуло це свято. Вечером о 6-ї годині була святочна академія концерт і деклямації. По змістовній промові та рефераті хор відспівав багато пісень, званих: Ювілеєм. У неділю 2. Х. ц. р. закопали біля нашої Церкви ювілейний хрест з написом 950-ліття Хрищення Руси-України, який місцеві юнаки несли на своїх раменах і серед численно зібраного народу вкопали його при зворушливій промові місцевого Душпастиря. Дай, Боже, щоб у кожнім українським селі виділи ювілейні хрести! Щоб усі молоді юнаки, несучи хрест на раменах, згадали 988. рік з сьвятого Володимира й тодішню нашу Батьківщину — сильну та могутню!

G. O.

Молодь Команчі задумала оснувати „Дуг“. Та на жаль дістала — дн. 22. IX. 1938 відповідь, що її повністю передано (відпис ч. 1.) Довго побивається Команча з якимсь своє товариство, але все безуспішно, шкода вносити статуту Говорять же голосно: Україну г. будоваць не позволили. — Одиночке, що наще в Команчі, то Церква, — Єретьство Апостольства, засноване о. сотрудником — і кооп. Самопоміч з філіями в Довжичі Явринку й Чистогорбі. Та українськой Команчі не зломити. Полове відпаде, хруні, солтиси — і др. —

Юліян Тарнович.

Бабин синочок

З маленьких камеників почалася тота історія. І хто би міг знати, што аж до такого допущатся. А таке покірине хлопця з того Осифканиного Митруня. — Вей! Та ледво, вам, до порога стежку знало, з'єдно би матери своїй забажками очи випікати — такий тот Митро.

— Не перейдеш без придбашки коло Осифканиної хижки. Або вам вікоче неспостережні до вуха, або латиком затиркат по драйнищях аж терпки поза кошелю набіжкат... Коби лем тівко! То несли... Камеником гуцнотвина прасне вас по горбачній десн з са гугла кадикотропо і ся регоче...

— Стрїбайте пак його матці правду ректи — чом буюкарта не пошгрофат, любше до великадильов таракала п'ятьох шкільних бойсів заставте; така з той Сифкани пещечакча. Гірше, терцяня й мядлиця враз не чаламкают.

— Шго? гавіде — він не гавдів-

ска гітина? Га? Ти самий битяр! Я його ока в голові... А він мі буде вездує! Сякий такий ництвиріо, привержку, паюдо паюдівска, биштіфранте онакий! — А халія на тя... Фраси фрасівські би ти оначили! Неганблнку, што ся яв мого сгеняти?... Под гев, геле польо Митрунь, би ты нов гана не харцнув... Гавобачійський богач, што му вочьки збіжк... покатала залісна баба.

А синочок Митруньо шів свавільно до матерних рук, ова поглаждувала го по голівці, до першої тулцла, заслинивши кіпцем запаски протирала кутки очей свого синася. — Та як би нигда нічого.

* * *

— Не витримання в селі з том каром божистим. — Якаси вилека не вам гавдівска порода. Лем би ся грішми од такого викупляти, кет вам стане серед пути і розлючити кліпчаник: Дай дзигара! — ножем виват! — На кватерку з калити зові! Бо ти огники причекати будут. А доходивши ня, Ваньови рудки покривло! — такама погрізка-ми дорогу людским людям застав-

ляв, кет не по його. — А мати лем го нас-мішками одгваряла: Хло! — чом ся не оставишеш... Би ся не з'єдзвали...

* * *

Никого в селі нездріти, шитка челяд при комтерях. — Зак погода... Товди Судикова хижка за потоком з нічого заялася й верх небула фаркотіла. — Достументній Грци з Паївки видів, кой лисом пошпикав бабин синочок до своїх хиж, але ний го! Гардше нич не речі... Ици в ночи сам погорши... Тєгіра ся приходит з такої халії невідської... Пек му! Рїжкатой — би хижу спалив...

А радизи заєдно наши єгомосьці повтаряли: Каська, Каська! Таке постійно сьвятій, дітино, чом Бога не пошануеш? Лем де би дака струна забриніла, до тандьця ся пориваш... Смот, бо Господь шитчок видит. А гавдівска єс дітина.

— Талем! Каська деси прикладала си тоту бесіду. Який кому фрас, што си, зак молода, погулят... Або зас тоти людски напники до єї Митра...

але загад, молодь — твердо постоїть за своїм.

Доляжя — пов. Сянк — це не найтійніше лемківське село Шкочин було злявна. Існує щойго від 3 літ. В селі анальфабети Церквзя малєська, валітьєся, стара, понад 200 літ. Треба будувати нову. Але приятелі — й дорадники. „рольничі інструктори — те різні інші, сачилиб там радше коstel. Мали вже зачинати будову церкви — та на жаль, підбехтен жидом Лібером хабарники з радипродали лїс на ліцитації за віддармо (7.50) за сяг — 800 сятів — хоча другі купці давали по 24 зл.!. Народе мій, замучений, розбитий темний, розпачаний і дурний! — сказав поет. В селі існує „Коло звьонку шляхти зародовей“ — як і в Явірнику. Недавно в „окульніку“ було написано, що довжицьке „Коло“ дістало задармо комплект. лямповий радіоприймач. Вудка на дурну рибу в каламутній воді добра!... Збаламучені подурли на вид гербов — і на зборах нібито громадських, скликаних вітвом — сказав Ів. Довжицький: „Ми шитки походиме з шляхтин!...“ Засипані „Побудками“ і „Греко-Католіком“ та „Лемком“ криничьким довжицькі кандидати на солтисів — зілїтілі геть. Вирікаютьєся й черзві, коби тільки шмат гни-

* * *

Недовго треба було ждати. Шитко ся виклювало. Ягельнои пгнади Митра, під ніч темну го верхами — кошицями, през Баньчі повели. — Ци ник другий, лем він окара — Судуковю хижу підсвітив. — Надеспі! Шго го Петро Судиків зо свого своєїого саду кривульом вистигав з яблони, ци пльичат пльндривих. Воятила, аж головоом до одвірка глярля Каська, так банувала за хтїгом і обороном своіом на старєзни роки. — Кроуці би му дочинила! Почкай си! Кушенька лем пізно хробачливе древоко приганати... — Боженьку, Божусю любеньки, штос ми таким скараньом навидів? Чом така фалєчна ем ся викрала в мого татїка?... І свого сина на роззутя звелєа?.. Гоя, гоя, головонько бідна моя... Соненька му ясного не видіти... Волїєся бис на бодаку засьнігити... Таку ниверно, таку ганьбу таку пкїт на серце... Та ци ся поправивш? — губивєся крик жалю бідолашньої матери в дєбрях, ген, ген аж За ростїньким ручаїом...

лої ковбаси!... Молодь хотїла заложити „Луг“. Добровільно підписали статут. Але прийшов „шандар“ пострахав виходками і гноувоко — а ті всі сливе — крім 2-о: виреклиєся „Лугу“! Ганьба Вам встид — темняки! Пора мати якусь честь! Де лице?!... Не диво, що у відповіди прийшло письмо — заборона. Найгірша язва Довжиць хруїїство, донощитно — витїє канє чаккарством і з ЧСР комуїїзм, Пробуджені, численні свідомі молоді одиниці — поволї проломлять лєди.

І. Кюск католицької прєси молитвеників, медаліків, образів у Лемкішчині — вляштовано заходом о. Тетерки в Чистогорбі на Празник Рїзвєя М. Божї, дня 21 верєсєя з вдоволяючим успїхом.

Забороняють читати і кольпартувати „Український Бєскид“. — Містє, сотрудник поширив масовє Український Бєскид, що розкодитьєся в числі 50 примірників. По ліція з Вислока відібрає хлопцям ту газету. Вона зробила на о. Тетерку донос до Старїства — за не правне „заводовє спшедаване газет“. Те саме в Команчі. Дня 5. X на полєченє Старїства перелувыває віт гміни Команча, Леву о. Ів Тетерку в цїй справі. Рівнож перєслухувано о. Дідича М., дяків Дмитра Костїва з Довжиці і Сєргїя з Прилук у цїй самїй справі Коле Іх назва „український“ і те що сєляни люблять рїдне, католицьке друкованє слово. „Лемко.“

БАБСЬКИЙ БУНТ.

(Нєсаємовита подїя в Шклярєях).

Перед дєяким часом вїдав євященїк у Шклярєях порядковї зарєдєження в місцевїй церкві, до чого з титулу своіого душпаствєрського уряду мав повне право. Внаслідок цього перєставленє містє, як зчинили двї жївки в церковних лавках. Такою зміною почувалєся одна з них „ображена“ — і враз зі своїм мужєм — вїшла демонстратївно з церкви, перєстаючи заразом холити на Богослужєннєя.

Та на тому не скївичієся! „Покривдженї“ написали проти євященїка скаргу до „руського ординарїату“ в Синоді. А що це „руськїє“, отже на рєспєрїї не треба було довго чєкати. Євященїковї здержано сєйчас мїєсїчну дотация, а незаловго опїєся прийшов із Сянока строгий „указ“, щоб євященїк вприворотом на попереднє містє в кри-

Чому Дмитрові позачили?

Тяжко нїні нашому сєляниновї добитєся кусинка землі на парцєляції, а як уже і здєстьє дістати той доволї, то звичайно не має гроша. Так було з Дмитром та Семєном з нашого сєла. На-силу допросилиєся, що їм позволїли купити по кілька моргів з арцєпєдїї поблизького двора — та коли прийшлоєся платити, показалоєся, що Дмитровї бракує пїтьсот, а Семєновї тїєсячу залотих. „Хїба пїду до Земельного Банку, де я пїть років шадив і недавно вїймає своїє двї тїєсїч“ — каже Дмитро. — „То пїду і я з вами, може не відмовлять спому чоловіков.“ Пїшли обїдва, — та коли Дмитро вже до тїєжнї дїстав позичку, то Семєновї відмовили. І зараз у сєлї почали люди говорити: „Є. Дмитро мав там якусь протєкцію...“ Але зачув є Семєн і самий став перєчити: „Не має він там протєкції, але його там знають. Бо хоч і гірко менї, але менї відмовили, але муну сказати, що єони справедливи. Сказали менї так: Господарю єщєний, нам дуже жалє, але не можемо вам помогти так, як Дмитровї. Дмитро в нас шадив кїлька років, то ми його пїзнали. Знаємо, що він умїє цїти нїчий грїш, тому певно на час єверне нам позичку і добре зворудє позиченим грошєм. За позичку євертаєтьє до нас дуже баагто людей, та першєство в нас мають тє, що в нашїм банку шадили. Банк на тє і є, щоб давати людям кредити, отже нїхто не може сказати, що банк не позичив йому, бо не хотїв, тїльки не позичив тому, бо не мїг. Не можемо ж ми позичати кожному без розбору, тїльки тому, коог знаємо, а найтїсьє знаємо тих, що в нашїм банку складає єдностани. Тому шадники мають першєство. Отак менї сказали і я не нарикаю, тїльки завтра вложу ті гроші, якї маю, до Банку і далї буду шадити, а пїзніше і я буду мати там свою протєкцію. — і даєь Бог, що такї прикуплю собі землі на парцєляції шїнаєше“. Аж тепєр стало людям ясно, що має в банку „протєкцію“, — і вже єсноди (єрм Семєна рїшєнє складалї єдностани з тїм банку, щоб і собі заратуєвати в разї важної потреби. (Ю).

Своєрїднє, бабськє „інтронїзація“ відбулася в церкві в Шклярєях. На Єскїєновєнєя голови єв. Івана Христїєля, в нєдїлю дня 11. верєсєня 1938 р. Євященїк вїлчитав наперед „руського“ грамоту від царських ворїт у церкві, а вїтїгав — відповітно до отриманого „указу“ — впрवादив бабу на перєдовєє містє в крилосї!!!... Шкода тїльки, що не прийшов „указ“ зробиити то єе торжєственїше — в аєсїтї процесї і всїх перєдовєєх парохїян — і то від самого дому аж до церкви... Але вже й єе вповнї вистарєчило, щоб вїказати вєсь нєбудєний тїлан — єяніцьких „руських“ правитєлєв у понижуваннї є очах народу поваги євященїка й того церковного уряду, якїй вони самї справуєють... Бо згїршенє єє залєгнє... — 0 —

По бурі.

Останні два тижні пройшли під знаком великого політичного напруження в цілому світі. Це напруження викликала спрота тав. національних меншин у Чехословаччині. Около чотири мільйони судетських німців, яких версайський договір з 1919 року кинув на поталу чехам, рішили під проводом свого вождя Генліяна відорватися остаточно від Чехословаччини та прилучитись до свого матірнього пня. Очевидно, що чехам був дуже не на руку цей визвольницький почин судетських німців і вони намагалися здушити його. Але в оброну поневолених своїх братів виступили всі німці на чолі з найславнішим сьогодні нашим провідником Гітлером, який безоглядно поставив чехам до вибору: або зворот забраних у 1919-ім році німецьких земель, або війну. І здавалося, що війна буде неминуча. Та ось, щоб запобігти новій свівій різні — представники Англії Франції й Італії, тобто тих великодержав, що тому двадцять літ поділили побіджену Німеччину й сотворили різнонаціональну Чехословаччину, — злетілися літаками до німецького міста Мінхену просити Гітлера, щоб дав спокій з війною... Торгу-торг всі пристали на те, що Гітлер без війни прилучить до Німеччини всіх тих земляків, що 20 років жили під чехами. В суботу 1-го жовтня вмишувала до Судетів визвольна німецька армія серед оправданої великої радості цілого тутешнього населення.

Але на тим не скінчилося. Е день опісля Польща, ображена, що не була запрошена при тім, як ділили шкіру з чехословацького медведя, — на власну руку зайняв своїми військами тепинський Шлеск. Та ба, користаючи з тієї суматохи, висунали свої претенсії ще й мадяри. Але вони не мають тої сили, що Польща, тому й не

спішилися післати свого військова зрештою незначний скрапок своєї землі під чеською владою тільки покищо буде, — роблять великий крик і вітер.

Під чеською „опікою“ є ще понад чотири мільйони словаків окола мільйона нашого українського „зраненого брата“ на нашій зеленій Закарпатській Україні. Користаючи з тієї бурі, що сколихнула державними основами Чехословаччини, словаки цими днями проголосили свою окремішність, що правда, в рамках Чехії. Слідом за словаками пішла й Закарпатська

Гр.-кат. Церква в Жерестові.

Україна, територіяльну автономію, якої забезпечили великодержави в сан-жерменським договорі 1919 року.

Замикаючи огляд подій, що блискавицями перемалює в останніх двох тижнях над Чехословаччиною, не від речі буде заважати, що наслідком прилучення Судетів Німеччина зростає в ще більшу силу та що перед нею плазує й дрозжить тепер цілий світ. Доказом цього була конференція в Мінхені, в якій Англія з Францією понизили себе зі страху перед Німеччиною й підписали розбір свого союзника. Чехи, нато місць, довідалися, що в політиці треба покладатися тільки на власні сили, бо на поміч їм французько-ангільо-большевицький союз і серед болота — як каже наша на родня мудрість, — мусіли таки залазити з чужого коня.

Наші відповіді

Вн. Степан Гаталяк з Б.: чи контракт купна та продажі ґрунту, переведений в Америці й належно стверджений американським нотарієм, висланий до тутешнього суду через консулат польський в Нью Йорку є важний?

— Безперечно! Тимбільше, що Ваш брат — пиште, виявив свою згоду перед свідками, як виїздив до Америки, що ґрунт Вам передає. Ви повинні негайно піти до суду та через місцевого нотаря — ґрунт на себе переінтабулювати.

Вн. Гриць Мирий: за корову, яка згинула через пошесть, належить Вам відшкодовання в повній висоті, якщо Ви завчасу згодилися про цей випадок у громадському уряді.

Вн. Катерина Тимчик: пиште, що перед 30 роками Ваш муж виїхав до Канади й там пропав, а поле оставив невпорядковане.

— Перше, що треба негайно зробити, це піти до місцевого суду в торговий день (бо тоді звичайно урядують т. зв. сирітський суддя) і внести подання на узнання Вашого мужа за пропавшого. На основі такої посвідки й такого переведення справи — суд вирішить, хто є правий спадкоємець майна — чи Ви самі, чи ґрунт піде до рівної часті для Вас і Ваших дітей. Такі справи в суді не тривають довго.

Вн. Петро Гомза: бетонувати ґнобвійно повинен кожний добрий господар. За це не має жадної кари, навпаки похваля таким газдам, що дбають про чистоту в своїй оборі та знають, що добре переходуваний обрник найбільше добро для рілля господаря. Бетонова ґнобвійна, хочби треба було видати й 50 злотих — за рік два, сама виплатиться; добре справлене поле зверне газді видаток, що його вкрито на бетонуванню ґнобвійно. Кожний господар повинен мати такий збірник на господарські та стайняні відпадки.

Вн. Микола Смоленць: Печатка на газеті: „Пржепровадіць контролен і о виніку донесць“ прибуває львівська пошта, де наша Адміністрація надає цілий наклад „Нашого Лемка“ тому, що цей уряд хоче точно знати, чи всі поштові уряди одержують стільки часописів, скільки ми вислаємо та за яку скількість примірників часопису платимо поштову оплату. Отже ця печатка відноситься тільки до поштових розрахунків, а не, як дехто думає, до інших цілей.

Вн. Олекса Гладкий: Ви працювали при тартаку і там у часі праці

Проти прищипи бевріг щепити треба безроги тільки сировичкою і щепленням

„Серовак“

Інформації на бажання „Серовак“

Сп-а з обм. п.

ЛьВІВ, Падєревського 5, тел. 201-07

